

וילך חי"ט שיחה ד'

בענין הקהל – "המלך הי' קורא כו' על בימה של עץ".

ברש"י (לא, יא): "תקרא את התורה הזאת: המלך הי' קורא מתחילת אלה הדברים כדאי' במסכת סוטה על בימה של עץ שהיו עושין בעזרה".

צריך להבין מה נוגע בפשוטו של מקרא לדעת את הפרטים דמצוות הקהל - "בימה של עץ כו"?

והביאור: רש"י מפרש ש"המלך הי' קורא" (ולא "תקרא: המלך"), כי רוצה להדגיש שאין כוונת הציווי שהמלך יקרא את התורה פעם אחת בשנה השביעית לאחר הכניסה לארץ (ולא לדורות), וכפי שיכול להיות קס"ד שזהו המשך להפסוקים שלפנ"ז, שמשה קרא ליהושע וציווה אותו על דבר ההנהגה מיד לאחר מותו, והסיפור ע"ד כתיבת כל התורה. וכדי לשלול פירוש זה מביא רש"י ש"המלך הי' קורא", שאין זה ליהושע דוקא אלא לכל מלך, והקריאה היא מתחילת "אלה הדברים" (דאין זה בהמשך להסיפור ע"ד כתיבת כל התורה), והכרחו של רש"י לפרש שקאי "על אלה הדברים" הוא מהכתוב "ויראו את ה"א ושמרו לעשות את דברי התורה הזאת". ומפני שלא כל הספר מדבר ע"ד יראת ה', מביא רש"י כדאיתא במס' סוטה, ששם נאמר איזה פרשיות נקראים.

אך עפ"ז קשה, איך שייך שכולם ישמעו (וממילא "ושמרו גו")? וע"ז מביא רש"י שהיו עושים בימה של עץ בעזרה (ששם ישנו מקום לריבוי אנשים נשים וטף).

מהענינים מופלאים בפרש"י: מפה משמע שהפרטים דמצוות הקהל הם גדר בהקהל ולא גדר במלך. משא"כ בפרש"י על הש"ס משמע שזהו דין במלך, שמפרש שהלימוד דדיני הקהל הוא מפרשת מלך.

מיינה של תורה: ענין הקהל הוא לאסוף את כל כוחות הנפש להמקדש שבנפש, כדי שהמלך ימשיך יראה וביטול. אך כדי שלא יהי' כאסקופה הנדרסת צריך לבנות בימה, מקום גבוה, אך הבימה צריכה להיות של עץ – עראי, ובעזרה – דוקא לצרכי קדושה.